

Juhász Anikó

Istenem, Duinóban a sirályok...

Az idei könyvhétre jelenik meg Juhász Anikó *Istenem, Duinóban a sirályok...* c. verseskötete. Ízelítőnek a fülszövegből idézünk, illetve azokból a versekből állítottunk össze egy rövid válogatást, amelyek másutt még nem kerültek közlésre. A kötetben szereplő versek egy részének korábbi megjelenési helye: Újhold-Évkönyv, Holmi, Magyar Napló, Tiszatáj, Pompeji, Parnasszus, Napút, Vigilia, Új Forrás. A kötet versvilágát maga a szerző így jellemzi: „Tagadhatatlan, hogy ebben a verseskötetben is ott lélegeznek az elhagyott, ám mégis elhagyhatatlan városok (Budapest, Kecskemét, Szeged, Duinó, Madrid...). S ott a meggyfaerdő, mely egyszerre véres és édes-savanykás ízelet rejte. Ott a Föld pora és Isten szeme. Ott vannak a sirályokat maguk fölött tudó és olykor elvesztő tengerek. Ott a haza történelme és időtlensége – s mindez úgy, ahogy bennünk egyszer csak összegomolyodik, majd mégis szétszálazódik. A most kiadásra kerülő verseskötet hangulatában, vershangjában, tartalmi vonatkozásokban is több szálon kötődik a közelmúltban publikált, irodalmi pályázatokon díjazott vagy kiemelt versesköteteimhez (*Üvegfalak, bádogtetők*, Budapest, Napkút Kiadó, 2012; *Kék repkények, bukott angyalok*, Budapest, Napkút Kiadó, 2012). Jóval szélesebb teret kapnak azonban a korábban csak érintőlegesen színre vitt témák. Így például a szerelemhez, az együttléthez, a szétváláshoz, a házához, a hétköznapi utcák világához fűződő érzések, és persze jelentős hányadban mindaz, aminek megvan a maga *filozófiai* nyomatéka is: a mód, ahogy általában bejárjuk, belakjuk a téridőt, valamint a hit szükségességének és mirevalóságának soha ki nem kopó kérdőjelei és válaszkísérletei. S itt-ott – megnevezve vagy utalás-szerűen – hangot kap a bennem erős szellemi rezonanciát ébresztési képes alkotóról való gondolkodás is...”

Férfi – nő

A férfiban kicsírázott a nő,
a nőben a férfi, víz mosogatta
sokáig arcukon a mosolyt,
amikor reggelente összefutott
szemük, esernyő alá gyűjtötték
össze a hétköznapi véletlen
találkozások tócsamentes
nyomait, majd kabátot húztak
magukra, felforrósodott
bőrükkel bementek a házba,
az esernyőt a sarokba rakták,
és összesímítették a levelükön
himbálózó nedves virágokat is.

Nők, férfiak délutánja

Délután volt.
Az eső addig már
nem jutott, hogy az ereszen túl
belessen a szobákba is,
s lenn az utcákon az
esernyők is
épp csak megmártózhattak
abban a nedves, de már
száradni készülő csöndben.

Mondhatni, prózai délután volt,
olyan vers előtti meg vers
mögötti szétterjeszkedése
a napnak, ott, kinn a
buszokra vártak még
nők, férfiak,
ám a *tömeg* kerítésén belül
már magukra maradtak...

és a kavicsok is biztosan
tudták: a Nap már távolabb
cipelte tőlük azt a
könnyen illanó délidőt.

N. N. Á. – L. B. *fái*

A fáknak támasztotta hátát,
ha bizonytalan hírt mozdított
felé az ég,

verse meg itt hagyta
nekünk Ekhnátonját,
és tudatában lilát
sepert felénk a vég...

a *diófának* átölelte
vállát, ágaira *félsorokat*
rakott, a vak szemébe
orchideát tűzött,

madárral ültette
tele az ablakot.

Gyilkos tó

Századunk hagyatéka lesz az a
gyilkos párákat kilélegző tó...

És a domb túloldalán a
koszos papírtekercs.

A barlang hús magánya nem kellett neki,
akár a hajléktalan, ragaszkodik a
maga utcáján a kőhöz,
amelyről egy este
eliramlott az a századok óta
ott terpeszkedő macska is.

A párákba olykor lebukik a Hold,
ha ezüstterítéket kínál neki a
fényekkel játszó halak bőre.

S a koszos papírtekercs a maga múltját
a nádak szabad ágaskodásában
már alig leli fel.

A tó gyilkos párájában meg
konnektorok között fészengve
megszületik a képek tülekedése...

S mellettük az ember
a tó és az utcák közti sávokba zárva,
csak ül, este-reggel képeket
halászik, ha sok van, berakja
a gyorsan nyíló dunsztosüvegekbe,

hogy a szemének sose legyen
tétlen pihenése, és hogy a macska
képével az egerek otthonához
csak ő tudjon most már
tévedhetetlenül eltalálni.

S akkor kiszaladt belőle...

S akkor kiszaladt belőle az állat,
az erdő felé, a fák közé futott,

s ő ott maradt, az ember-árva,
s lassan kiütközött rajta
az ösztönök hiánya.

Óda az anyákhoz

Anyák. Poharuk már akkor megitat,
amikor még világra sem jöttünk.

S nem kell nekünk tengerpart, hogy
a ringás itt hullámozzon köztünk,
mert ha ők kijönnek az utcára,
oly táncba fognak ruhájukon
a len- és vászondarabok,
hogy még az elkóborolt
levelek is visszahuppannak
a fákra.

Anyák, kik ha mosogatnak, apró
buborékait a letűnt időnek még
egyszer átszítálják,
mielőtt a vizek vad hullámait is
szívükre emelnék,
hogy az Isten onnan
engedje tovább közülük a
legtisztábbakat.

Anyák, kikben véres meggyfa
ring, vagy felkapaszkodik az
útpadkát szegélyező bánat,
ha a gyermek lába botlik,
vagy a szó gyümölcse idő
előtt indul fonnyadásnak...

anyák, a poros úton járók,
a fánkot reggel-este megsütők,

anyák, kiknek ruhájáról leesik a
csat, majd a földre koppan,
s már mindent összetűzne,

össze a boldogságot a
vereslő meggyfákkal,
a poros utat a keskeny szemű
madarakkal, a ringó csípőket az
idők fehér vásznaival, az első szavak
felejthetetlen bölcsőit a halál kis késeivel,

melyeknek élén messzebb táncol
az élet, s messzebb táncolnak
egyszer a levelek is abba a
kavargó messzeségbe,
ahol az anyák még mindig sütnek,
ahol ringó hasukból kibomlik
a távoli ég is,
ahol szájukra terítőt horgol a
csönd, s ahol szemükben
a legkerekebb halál a gombkötő.

Őszi utak

A fák hallgatásából
olykor kibomlik az erdő,
a tobozokban a nyár madarai
bontogatják megkérgesedett
szárnyaik,
s alattuk külön útja lesz az
ősznek, hogy elszaladjon,
el egészen a télig,
s a platánfák
menyasszony-törzsű
jelenét rákarcolja
a tél ma még
várakozó idejére.